

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODEG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Háboru?!

Zombor, október 31.

A balkáni események súlypontja áthelyeződött Oroszországba. Oroszország, amely évek óta döntő súlylyal szól bele a balkáni események kialakulásába és nyíltan, vagy titokban irányította a multban a balkán államok nemzetközi politikai magatartását, most természetszerűleg úgy jelenik meg a balkán forrongó államok szemében, mint akinek elhatározása most is döntő lesz a további fejleményekre nézve. A kis szláv államok a hatalmas szláv birodalomtól várják, hogy vélt sérelmeikre orvoslást szerezzen.

A szerb trónörökös, akinek háborus kedve már nem titok, Oroszországba utazott, hogy a fegyveres elintézés mellett keltsen hangulatot. Montenegró szintén háborus hangokat hallat és azzal fenyegetőzik, hogy meggondolatlan lépésre határozza el magát, nem törődve, hogy Oroszország további barátságos magatartására számíthat-e a jövőben, ha Montenegrónak a területi kompenzációt illető jogos kívánságát nem támogatja. A montenegrói fejedelem azt táviratozta a cárnak, hogy magához méltóbb dolognak fogja tekinteni, ha most Oroszország engedetlen fia lesz, feltéve, ha Oroszország a Balkán-félsziget szlávjai ellen elkövetett igazságtalanság miatt nem protestál. A legnagyobb érdeklődés Izvolszky orosz külügyminiszter beszámolója felé fordul, akinek megfontolt, óvatos magatartása, békés tendenciái úgy látszik sokaknak nem tetszenek a cár birodalmában.

A balkán államok tehát úgy állították fel a kérdést, hogy Oroszország vagy közbelép érdekükben, vagy — háboru lesz. Mindazonáltal a nemzetközi helyzet feszültsége az utóbbi napokban enyhült és úgy tetszik, a konferencia tárgyalásáig közvetlen bonyodalom nem fog támadni. A konferencia pedig előreláthatólag a békés megegyezés és az ellentéteknek kiegyenlítése programjával

megy bele a tárgyalásba. Ha azután a szerb államcskák a konferencia és az azon résztvevő hatalmak döntése ellenére sem riadnak vissza meggondolatlan lépésektől, akkor magukra vessenek a következményekért. Az ő politikájuk igen áttetsző. Nyílt háboruba nem mennek bele, mert ez kész örült-ség volna részükről, különösen akkor, amikor a háborus döntéssel szemben áll a konferencia elhatározása. Ahhoz a balkán vidéken nem szokatlan taktikához folyamodnak tehát, hogy lángba borítanak. Bandákat szerveznek a kiváló macedon bandafőnökök vezérlete alatt és azokat bevetik Boszniába és Hercegovinába. Számítanak ez akcióban a magyarországi horvátok és szerbek visszhangjára is. Szóval, háborus izgalmakat keltenek a Balkánon, guerilla hadjáratot folytatnak, hogy ily módon végül mégis csak provokálják a hatalmak közbelépését és valósággal kivolvarezzék a hatalmaktól kívánságaik honorálását.

A mi szemüvegünkön keresztül nézve ugyan teljesen érthetetlen a dolog. Hogy Törökország felemeli a szavát az annexió ténye ellen, amely egy eddig papíron hozzátartozott részt szakít ki testéből és kapcsol — a tényleges állapot jogi szankciójával — a magyar király szuverenitása alá, ez még érthető. De minőjogon okvetetlenkednek a szerbek és a montenegróiak, minő sérelmeket hánytorgatnak és minő jogon kiabálnak rekompensációk után, ez józan észszel egyszerűen megfejtethetetlen. A helyzet igazi jellemzésére bajos más képet találni, minthogy itt — derék balkáni szokások szerint — halászni akarnak a zavarosban. Arra számítanak, hogy az annexió ténye által előálló nemzetközi tárgyalások és surlódások jó alkalmat fognak nyújtani, hogy egy lépést tegyenek a nagyszerb államok megvalósítása felé. És érdekes, a szláv sajtóban történt hivatkozás Kossuth Lajosra is, mint akinek politikája szintén azonos volt az övékkel és velük

közös ideálokat hirdetett. Ezekkel a merész interpretátorokkal felesleges polemikiába szállani. De a szerb sajtó keservesen fog csalódnai akkor, ha a magyar szimpátiákra és magyar támogatásra akar számítani. Ekkora örült-séget igazán csak a Drina táján tételhetnek fel a magyarokról, hogy a magyar király egy szuverén hatalmi tényével szemközt — a szerb törekvések zászlóhordozóivá szegődjenek.

A függetlenségi sajtó szervezkedése.

Zombor, okt. 30.

Jelentőségében nagy fontosságu az az alakulás, amely az ország vidéki függetlenségi sajtójának olyatén szervezését tűzte ki célul, hogy a vidéki párt-szervezetek lapjai közvetlen kapcsolatba jussanak a központi párt vezetőségével és innen nyerjék azt az egyöntetű irányítást, amelyre az egész pártnak és a függetlenségi eszmének az elkövetkezendő nagy harcokban feltétlenül szüksége van.

Ha nem is tudnánk, hogy valóban égetően szükséges volt ez az alakulás, ha nem is hallottuk volna a függetlenségi párt vezérének *Kossuth* Ferencnek, a párt alelnökének *Hoitsy* Pálnak sokat mondó nyilatkozatait és ha a vidéki sajtó vezető embereinek a szervezkedés szükségességéről szóló tartalmas beszédei nem is győztek volna meg mindenkit a tömörülés elkerülhetetlen kényszerűségéről: — az a hang, az a mód, amelyen és amelylyel a függetlenségi párt — és eszme ellenségei erről az alakulásról beszélnek és ezt az alakulást magyarázzák, bizvást meggyőzhetne mindenkit arról, hogy ezt a szervezkedést immár továbbra halasztani nem lehet és nem szabad.

Az ó-szabadelvűek, a bukott Tiszais-ták, egyes néppárti békéttelenek, amikor a függetlenségi párt elleni gáncsvetésről van szó, menten összelelkeznek és beszélnek a sajtó „uniformizálásáról”, siratják a sajtószabadságot és arról keseregnek, hogy milyen lenne a hangulat minálunk, ha ők akarnának ekként szervezkedni.

Pedig éppenséggel nincsen igazuk, mert ez a sajtószövetség nem unifor-

BÁCSKA GYÖNGYE
129-50-48

a legjobb és legkellemesebb **kristálytiszt** o **savanyuviz** és a mellett igen olcsó: o kis üveg 1/2 lit. **5** krajcár, nagy üveg **8** krajcár, nagyobb rendelésnél **4** és **7** krajcár.

Házhoz szállítja „Az angya **gyógyszertár**”, ahová a rendeléseket kéri

Illin Dezső gyógyszerész.
Telefon 12. szám.

mizál, hanem becsületes hírszolgálatot teljesít, nem fojtogatja a sajtó szabadságát, hanem egyöntetűvé teszi a politikai felfogást és nem akar ez a szövetség egyebet, mint azt, hogy a függetlenségi eszmének megbízható és kemény katonái legyenek az ország minden részében.

Nyilván ez fáj „in partibus infidelium” és ez az, ami becsessé, erőssé és nagygyá teszi a mi szervezkedésünket, amely újabb és komoly bizonyosága annak, hogy az ország népe kizárólag a függetlenségi lobogó alá sorakozik.

Ennek a sorakozásnak meg van az ereje, ennek az erőnek meg van az a joga, hogy érvényesülhessen.

Itt csupán a függetlenségi eszme nek arról a varázserejéről van szó, a melylyel szemben a bukottak minden sivalkodása gyenge és erőtlenné válik.

Azt pedig, hogy a függetlenségi párt mikor látja alkalmasnak az időt arra, hogy erejét és hatalmát szervezkedés útján növelje; a bukottak bizvást rábizhatják Kossuth Ferencre, aki talán illetékesebb és hivatottabb az ország függetlenségi politikájának vezetésére, mint azok, akik elvesztették lábuk alól a talajt és akik egészen jogosan maradtak ki abból a mérlegből, amelynek serpenyőjén a tényezők és erők szerepelnek.

K. J.

A Röntgen-laboratoriumból.

Dr. Donoszlovits Vilmos zombori orvos vezetése alatt alig kezdte meg működését a Röntgen-laboratorium, máris rövid idő alatt szép eredményeket képes felmutatni a körmegállapítás és gyógyítás terén.

Míg a tüdővész ellen a kétes értékű „ujabb” és „legujabb” gyógyszerekkel vivja az orvosi kar rettenetes tusáját, melyek közül még legjobban bevált Brunó Alexander reichenhalli orvos kámforos olaj befeeszkendezése, — amint azt a kölni orvosi kongresszus demonstrált, — addig a Röntgen-

sugarakkal végzett tüdőgyógyítások fényes eredményéről számol be dr. Sinapius nürnbergi orvos, ki jelentésével meglepte a német orvosi világot.

Mint ahogy a tüdőszanatóriumokban a gyógyítás fő eszköze a napon való fekvés mellett a nap sugarainak befolyása a szervezetre, úgy Röntgen-sugarak áthatva a beteg tüdőrézleten gyógyító hatással bírnak, különösen a tüdővész bacilusok által ellepett, megtámadott területekre.

Sinapius utmutatása nyomán a zombori Röntgen-laboratoriumban, eddig hat tüdővész beteg lett Röntgen-sugarakkal gyógyítva és bár ezek közül négy súlyos beteg volt: az eredmény átlag 3—4 hét alatt valamennyinél meglepően jól végződött.

Dr. Kienböck bécsi egyetemi tanár utmutatása és rendszere szerint a Röntgen-sugarak rosszindulatú daganatok gyógyítására lettek kipróbálva. Helyesen mondja a tudós tanár, hogy ezen gyógyeljárás sokkal kiméletesebb mint a fájdalmas és sokak által rettegett operatív beavatkozás. Egy mellrák esetében nyolcszori Röntgenezés után a daganat elvesztvén keménységét, annak összeesését láttuk, ugyszólván összezsugorodott. Még fontosabb, hogy az eddig legmakaesabb bőrbetegségek, a lupus, fejszömör és bőrtüszőgyulladás engedtek ellenállásukból és gyógyulnak Röntgen-sugarak behatása folytán. Kosmetikai szempontból főlemlítendő, hogy a Röntgen-sugarakkal a nőknek annyira kellemetlen hajusz és szőrzet véglegesen eltávolítható — helyek nélkül.

Feltűnő jelenség mutatkozott néhány egyénnél, akik kíváncsiságból egyes testrészeiket Röntgen-sugarakkal megsemmisítették, tapasztalták, hogy rádium-sugarakkal áthatolt testrészen, a régebbi izületi csusz napokig megszűnt, — míg a sugarakkal nem érintett testrészek fájdalmasak voltak továbbra is. Nemkülönben egy esetben egy heves neuralgias idegbeteg fájdalmától megszabadult a Röntgen-sugarak behatása folytán.

Mérhetlen nagy értéke van a Röntgen-sugaraknak a betegségek felismerése és meghatározása szempontjából. Egyik betegnél

sok jel a tüdővész betegségét mutatta, és aszerint is lett orvosok által gyógykezelve, holott nevezetnél a Röntgen felvétel burkony tömlőt mutatott ki a tüdő mélyében. Felesleges megemlíteni, hogy ez esetben a gyógykezelés egészen más irányúvá vált. A tüdőbetegségek legkülönbözőbb állapotait, mint a tüdő-üszköt, tüdőtagulást, mellhártyagyulladás után a legkülönbözőbb izzadányokat és azoknak a borda, csigolyacsontokra kiható következményeket meglehetett az X sugarakkal pontosan határozni.

Nem is említve a női betegségekről, hol bő tér kínálkozik a Röntgen-sugaraknak meghatározó és gyógyító erejének.

Több lap után az a téves felfogás terjedt el, hogy a Röntgen-sugarakkal történő vizsgálat vagy gyógyítás, káros hatással van a szervezetre, és hogy fájdalmas. Ezt olyanok állítják és terjesztik, akiknek fogalmuk sincs a Röntgenezésről avagy életükben még Röntgen berendezést nem is láttak.

Röntgen-sugarakkal történő vizsgálat vagy gyógyítás, teljesen fájdalomtalan és semminemű rossz vagy káros utóhatással nincs a szervezetre, mert az előírt idő betartása mellett, teljesen ki van zárva minden káros következmény.

Másként áll azonban a Röntgenezéssel foglalkozó egyénre: az orvosra. Ha az orvosokat és egyhuzamban hosszú ideig a Röntgen-sugaraknak hatása alatt van és a védekezési szabályokat nem tartja be, a védekezőket nem használja, úgy rövid idő alatt szakála, bajsza, haja, körmei kihullanak, sőt a kisebb esontok elhalása is bekövetkezhet. De ebből még nem következik az, hogy a Röntgen-sugarakkal történő vizsgálat a paciensekre ártalmas, mert amint hogy a fazekas huzamosabb ideig mesterségét üzven, ha nem eléggé elővigyázó és nem tartja be a védszabályokat, ólommérgezés betegséget kaphat, nem eshet ólommérgezésbe azonban az, aki egy fazekas mázolás végigné, vagy annak helyiségében néhányszor tartózkodik.

A Röntgen-sugarak segélyével a beteg testrészeiről, vagy abba hatolt idegen anyagról kívánatra készült fényképek technikai részét

Halottak napján.

— Elmefuttatás. —

Irtó: Monographus.

Szomoru, borongós őszi nap van . . . A süvöltő szél rohama száguld keresztül a virágtalan réteken és a letarolt mezőkön. Meg-megrázza a sárguló falombokat és szilaján futva messze viszi az egyre hulló faleveleket.

Néma, kihalt az árnyas liget. Szürke a táj. Levette díszét. Meglegyintette virágait az enyészet szele: elfonnyadtak... lehulltak...

A csörgedező patak busan folyik tova... Mások az illatos réti virágok tekintettek bele és tükrében keresték képmásukat . . . Most . . . száraz . . . élettelen körök, s a hatalmas szürke fellegek tükröződnek benne vissza . . . Mások az alkony bűvös-bájos dalnoka, a kis csalogány énekelt — vert neki az ő édes-esengő hangján, melynek lágy, kellemes danája mellett olyan könnyű volt vándorutja . . .

Nem dalol most már . . . Csendes lett a berek, árva lett a fészkek; lakója elköltözött más vidékre, hol új hazát talált . . .

Csak az éjszakai szél sivit, mint a síró sziv, mely a természet halála felett kesereg.

A még csak egy-két hét előtt zöldelő erdő megfosztva a tavasz és nyár pompájától, ridegen áll egymagában.

A nap is bágyadtan járja útját, el-elbukik a felhők mögé, mintha nem akarná látni az elhaló életet.

Milyen változás mindenben és mindenütt! Sajátságos fájó érzés fogja el az embert ennek láttára.

A kihalt természet a mi rövid életünk mulandóságának hű képe. Mindenütt siri csend. Erőt vesz rajtunk a fájdalom, a szomorúság, a mulandóság érzete . . . eszünkbe juttatja közös sorsunkat . . . a retteget halált.

Halottak napja van!

Halad a néptömeg a sírkert felé, hogy felkeresse szeretteinek drága hamvait takaró hantokat, hogy az emlékezet szárnyain visszazárljon a múltak kedves emlékeihez, hogy azokban vigaszt és sajtó szívére irt leljen.

Alig van halandó, kinek szívét ne bánatná valami titkos fájó érzés . . . kinek szeméből e napon ne gördülne egy-egy könnyese a rideg hantokra.

Mi is maradna az ember után, ha elköltözik . . . ha nem az emlékezés?

Mint a dörütötte virág, melynek leveleit kíméletlenül érinti a fagyos szellő, szomoruan hajtja le fejét; mint a párja vesztett gerlice, mely busan nyögdeséli dalát sivar magányában; mint az erős szélvész által derekán meghajlított tölgy, melynek ágai oly bánatosan terülnek el a föld pora felett . . . ily képet nyújt a tarka néptömeg, mely komor hangulatban vonul oda, hol egykor mindnyájunknak fáradt esontjai enyhét, nyugtot találnak.

Egyenlő mindenki a halottak birodalmában! Megfér ott egymás mellett ur és szolga, gazdag és koldus, király és pór, öreg és fiatal . . . Hisz ott nincs kor, sem rang,

nincs gazdag, sem szegény; mindannyian ugyanazon jó anya — a föld — karjai közt alusszák édes álmukat.

— Nini anyácskám! . . . mily világos van ott . . . Mi az?

A kíváncsi kiesikét a szerető édes anyja szavai elégítik ki.

— Mi is oda megyünk kedves gyermekem, aztán majd közelebből láthatod.

Némán ballagnak a népes utcán. A kis leány arcán az öröm és megelégedés foglalnak helyet. Hisz oda mennek . . . oda, ahol az a sok színű lámpa ég, amit olyan szép lesz majd közelről nézni.

Az édes anya, kinek szívét bu tölti el, nem így gondolkodik; nem mosolyog boldog megelégedéssel. Szomoru, fájdalmas tekintete az utca kövezetére esik. Szíve a fájdalom, a bánat, a lemondás képeivel van tele . . . Képelete ott lebeg a rövid boldog időn, aminek vége van . . . A letűnt multon . . . a szerető férjnél, kihez életét fűzte a sors, de akit tőle a kegyetlen végzet oly hamar kimerlehetlenül elragadott; . . . el . . . messze . . . a sírba, ahol éj van, ahol kihalt a remény, ahonnan nincs visszatérés, ahol az enyészet az ur.

Itt egy nem réghantolt sír felett egy aggastyán kesereg . . . Kedves élete párja nyugszik az egyszerű hant alatt, ki oly sok éven át volt segítő társa az élet keresztjének viselésében . . . Most mindene ott fekszik a hideg földben. Fájdalomtól megtörtén térdel a jó öreg . . . kezeit imára kulcsolva, mi-

a zombori laboratóriumban szakavatott fényképész készíti s így a beteg, ha arra kíváncsi, nemcsak tükröből, de fényképen is konstatálhatja állapotát. Ez ugyan a betegnek kevés vigasz, — de idegen testeknek helyzetéről, esontörésekről, esontbetegségekről és ficamokról az orvos részére az eredményes gyógyításhoz üdvös és hasznos támpontul bizonyult.

A Röntgen-laboratórium egész napon át a közönség rendelkezésére áll, és a felvételek oly olcsók, hogy egy budapesti ut e célból, kétszer annyiba kerül, mint egy Röntgen vizsgálat Zomborban.

25 éves jubileum.

(Saját tudósítónktól.)

Temerin, okt. 28.

A temerini közs. magy. kath. polgári kör f. hó 25-én ünnepelte fennállásának 25 éves jubileumát. Az ünnepély a kör tagjainak, a község egyéb lakosainak, a vidéki kiküldöttek és vendégek nagyszámu részvételével folyt le.

Reggel 9 órakor hosszú diszes sorban zeneszóval vonult a kör helyiségéből az ünneplő közönség az urasági kastélyba, ahol *Matkovits* Béláné átadta a kör választmányának az általa ajándékozott remek himzésekkel díszített kék selyemzászlót, amelynek egyik felén Szt. István, másikon Szt. Erzsébet képe van, azzal az óhajttal, hogy azt felszentelés végett a templomba kísérik. Erre a menet a zászlóanya és édes anyja özv. apatini *Fernbach* Antalné csatlakozásával a templomba indult, ahol a szentmise végeztével dr. Révay Tibor érseki titkár gyönyörű eszmékkel telt beszéd kíséretében a zászlót felszentelte. A felavató beszéd elhangzása után a meghatott és fellelkészített közönség a kör helyiségébe vonult, hol *Matkovits* Béla elnökle mellett diszközgyűlés volt, melyen a lelkes elnöki megnyitó után *Volpert* György körí jegyző felolvasta a kör 25 éves történetét, azután elnök felszólítására lehullt a lepel a kör helyiségének falába illesztett, fekete márványból készült remek kivitelű emléktábláról. A meglepetés és tetszés kitörő

zajának lecsillapultával megkezdődött a zászlószegek beverése. Az első szeget a zászlóanya verte be: „Hirdesse e zászló Isten dicsőségét, az emberek békességét és a haza szeretetét.” Özv. apatini *Fernbach* Antalné: „A kör tagjait Isten éltesse soká egyetértésben.” *Matkovits* Béla körí elnök: „Istennel a hazáért és királyért.” Dr. Révay Tibor az érsek nevében: „A teljes Szentháromság nevében és dicsőségére dr. Városey Gyula érsek ur megbízása alapján verem be ezt a szeget, az ő jelszava szerint Temerin nagyközség kath. polgárainak boldogulására.” Ugyancsak dr. Révay Tibor: „Azon szép eszmék, melyekről ma a templomban szó esett, erős tettekké váljanak.” *Fernbach* Károly főispán által megküldött szeget a kör elnöke „Összetartásban az erő” jelmonddal verte be a zászlórudba. — Igen sokan mondtak még szép és találó jelmondatot szegük beverése alatt.

Délután fél 2 órakor 280 terítékű társasébed volt, mely alatt az első pohárköszöntőt a kör elnöke mondta a királyra és pápára, melyet az összes résztvevők állva hallgattak és zúgó éljenzéssel fogadtak. Dr. *Jeszenszky* Béla a zászlóanyát s édes anyját és a kör elnökét köszöntötte; majd újból *Matkovits* Béla a kör tisztikarát, választmányát, a koszorusleányokat és vőfélyeket, a vendégeket és az alapító tagok élő és jelenlevő tagjait éltette, mint kik a mai ünnepélyt rendezték és sikerét biztosították. *Bódy* Géza dr. Városey Gyula kalocsai érseket és jelenlevő képviselőjét, dr. Révai Tibort, *Bogács* Lajos pedig *Nikolits* Izidor járási főszolgabíróat köszöntötte fel. Végül dr. Révai Tibor érseki titkár szép gondolatokban bővelkedő gyönyörű beszédben a község lakóinak összetartására és békéjére emelt poharat.

Négy óra tájban az asztalbontás után a fiatalság részéről megkezdődött a tánc, még pedig két teremben; így is alig mozoghattak a táncoló párok. Az egymástól jól távol eső termek egyikében az óbecsei jóhírű cigányzenekar, a másikban Buzás András fuvózenekara szolgáltatta a zenét.

Az este fél 9 órkör rendezett tánc-

mulatságon az urasági család is összes vendégeivel, *Mihálovits* Endre, dr. *Révai* Tibor titkár is megjelent, a legkedélyesebb hangulatban a késő éjjeli órákig vettek részt.

A multság csak a reggeli órákban ért véget.

A Temerinben szokatlan 200 terítékű társasébed kifogástalan rendben és pontosan történt keresztülvitele *Metzinger* Vendel vendéglős ügyességét, de meg *Devits* Károly ebédrendező buzgó szakavatottságát dicséri.

A valóban remekül sikerült ünnepély a Temerini Közs. Magy. Kath. Polgári Kör 25 éves fennállásának emlékünnepe volt, de legyen egyszerű, amint reméljük is a község társadalmi békéjének megteremtője is, hogy a község minden hivatott tényezője egyetértésben és szeretettel működhessek annak anyagi és erkölcsi haladásán. **B. G.**

Tisztelgés a patriarchánál.

A vármegye és város legutóbb megtartott rendes évnegyedes közgyűlésében egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy *Bogdanovits* Lucian gör. kel. szerb patriarchává történt megválasztása alkalmából *Fernbach* Károly főispán által vezetendő küldöttséggel üdvözli.

Fernbach főispán a múlt napokban Budapesten járván, tisztelegni óhajtott a patriarchánál és telefonon kérdezősködött otthonléte után. A patriarchátus a felhívó csemetésre rögtön jelentkezvén, a következő párbeszéd fejlődött ki:

— Halló!

— Ki beszél?

— Itt Bácsmegye főispánja! Ki ott?

— ?

— Halló!

— Mi tetszik?

— Kérem a kegyelmes ur otthon van és fogad?

— Bácsmegye főispánját mindig szívesen fogadja!

— Ne okoskodjék kérem, hanem kérdezősködjék a kegyelmes urnál és választat telefonozza a Bristollba.

közben pajzánul enyeleg a hűs szellő ősz fürteivel és a közelálló szomoru fűz lehajló ágai oly barátságosan intenek felé, mintha azt akarnák mondani: „Te is ide kerülsz nemsokára!”

Amott egy tisztos, öreg matróna halmozza el csókjaival az egyszerű fakeresztet — mellette térdel kis, hat éves unokája. Pataként folyik a forró könyvek árja a kis ártatlan arcáról a hideg hantra . . . Az édes anyja hamvait takarja . . . Elnyomja kis szívét a fájdalom . . . és sir, zokog keservesen: „Anyám, édes jó anyám! Nagyanyja zokogva keblére zárja kis unokáját, s aztán együtt sírnak, együtt . . . imádkoznak.

Tovább egy zöld gyepvel körülszegélyezett sirdomb, ahol két bus leányka térdel a szuette kereszt mellett, könyeikkel öntözve azt. A sir lábánál áll atyjuk, az ő szeme is könyekben uszik . . . Buzgón imádkozik a két leány, hogy pótolja az Ég elvesztett, feledhetetlen édesanyjukat, hogy a mostoha is szeresse őket úgy, mint ez itt szerette.

Mellette egy új sir. Fejfájánál egy ifju áll . . . tekintetét merően a hantra szegezi. A hideg földben menyasszonya fekszik . . . Ime megsemmisülve látja összes vágyait. Küzdött, fáradozott, hogy kellő társadalmi állását megszerezve elérje azt, hogy a szeretett nőt boldogíthassa. S most mindenek vége . . . vége. A leányka szép volt . . . S a szép virágot nem szokás eldugni . . . Mutogatják, gyönyörködnek benne, nem hagyják pihenni . . . S az ilyen szép virágnak

rövid az élete . . . korai hervadása. A tél egyik multságán megfázott, ide került, hol már nem fáj semmi . . . Pedig oly szépek találta az életet és úgy fáj elhervadni . . . Elköltözni innen egy más világba, midőn a földi élet édené tárja ki előtte kapuit . . . Meghalni akkor, mikor úgy vágyott élni. Itt hagyni völegényét, szerelmét, s mindezt felszerelni egy faszekrényvel, cifra koporsóval . . . Rövid ideig ragyogott az ő boldogságuk napja . . . De nem elég-e ez ezen a földön? . . . Az ifju fáradt, szomoru tekintetét ott pihenteti a hideg halmon. Gondolata ott időzik egy halvány arcú leány emlékenél . . . A szél danája lágyan zsong a száraz levelek közt . . . Mintha altató dal volna . . . altató dal annak a leánynak, aki ott fekszik a föld mélyében, keblén összekulesolt kezekkel, élettelenül.

A szél sivitásába bele-belecong a lélekharang.

Hány tört remény fekszik még itt és hány emlék merül fel ma! Némely családnak szemefényét, másoknak támaszát takarja a hideg föld.

Vajjon hányan vannak az élők közt, kik bár nem domborodik előttük a sirhalom, mégis elvesztett boldogságukat, kihalt reményüket, letűnt szép napjukat siratják; ki tudná azt megmondani?

Ilyen a lét! Ezernyi veszély közt halad sajkánk az élet tengerén . . . Örvények, zátonyok állanak akadálykép utunkba . . . Megkezdjük életünket aranyhegyekről, rózsás

jövőről álmodozva . . . s midőn már-már elérjük az óhajtván várt biztos kikötőt, akkor jön nagy haraggal egy nem várt fergeteg, mely romba dönti a képzelt légvárat és elsüllyeszti a hajót. Előbb-utóbb mindenkit átölel a halál az ő fagyos karjaival, mert nem nyulhat végnélkül a mi életünk fonala.

Mi is az ember? . . . Egy törekény rom, melyet elfúj a szél . . . És mi az élete? . . . Egy rövid álom, mely eltűnik hamar.

És ugyan mi a halál? . . . Elmulás . . . elköltözés . . . megszűnés . . . az enyészetnek egy hideg, fájó ölelése . . . azután örök megnyugvás . . .

Fénynyel égnek a kegyelet lámpái . . . izzó sárga fényük elvakítja a szemet. A sima obeliszek csillogva tükrözik vissza a fényt. A színes lámpák pazarul szórják kápráztató színjátékukat, amelyek bágyadtan esnek a távolabbi mohos sirok elhagyott, rideg hantjaira.

Ide kerülünk mi is mindannyian, ahol megszűnik a földi kin és szenvedés, ahol csak egy biztató remény van: Feltámadunk!

Kezdenek már kialudni a lámpák. A szél eloltja a még pislogó gyertyácskákat. A gyászdalok elnémulnak . . . Közeledik az éjféli . . . Lassan távozik a temetőből a nép, lelkeiben megkönnyebbülve, megvigasztalva.

Néma, csendes lesz minden.

S a szél tovább száguld a száraz avaron . . . Sivitása olyan fájdalmas, oly megható, mintha az itt hagyott árvák és özvegyek sirása lenne.

— Bácsmezei főispánjának a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére a telefontól beszélő *patriarcha!*

Kölesönös kimagyarázás után főispánunk délelőtt megjelent a patriarchánál és abban állapodtak meg, hogy a tisztelgő küldöttséget Őkegyelmessége *foljó évi november hó 22-én*, vasárnap fogadja.

A mai napon küldettek szét a vármegyei és városi törvényhatósági bizottsági tagokhoz a meghívók, amelyben felkértek, hogy a tisztelgő küldöttségben vegyenek részt és ebbeli elhatározásokról a főispánt legkésőbb november hó 10-ig értesítsék.

A küldöttség tagjai november hó 22-én polgári fekete ruhában Ujvidék vasúti állomásán 11 órakor találkoznak, ahonnan őket Fernbach főispán által már megrendelt külön vonat 11 óra 15 perckor viszi Karlócára.

H I R E K.

Halottak napja.

Zombor, október 30.

Az ősz az enyészetnek és pusztulásnak a szaka.

Virág nem nyílik, a mező elveszti szingazdag pompáját; a fák levelei megsárgulva hullanak a földre, égnek meredező pusztá galyaikkal hirdetik a zord tél közeledtét.

A csontokig ható hideg szél sivitva szántja keresztül-kasul a levegőt, leleklarang kongását hordva magával, hirdelve a természet haldoklását.

Eltűnik, elenyészik minden, ami a természetre emlékeztet, nem marad meg semmi, csak a kopár, csupasz föld.

Szomorú napok; visszaemlékezések az alig elmúlt, tüneményes szép nyárra, sóvárgással a viruló tavaszra.

Vigasztalásunk, hogy a természet nem halt meg, újra éled, újra virul.

Ennek a kietlenül csendes, zord némaságu évszaknak van egy napja, amely a legszomorubb, a legfájóbb: a halottak napja.

A temető megelénkül ezen a napon; mindenki siet a halottak néma birodalmába; a sírokat koszorúkkal, virágokkal díszítik fel; apró mecseket gyújtanak a hantok fölött és őszintén, lelekből... imádkoznak.

Mennyi fájó emlékezés kél a multra, mennyi köny csordul meg a szemekből?

A szülő gyermekét, a gyermek a szülőit, testvér a testvért, hitves a hitvesét, barát a barátját siratja.

Mig a rideg hantok alatt nyugvó sárttest némán, csendesen pihen; a lelkek a magasból szeretettel nézik, hogy öveik még nem feledkeztek el róluk — emlékeznek.

Halk, lágy szellő lengi körül a keserűgöket. A meghalt kedvesnek szellő-csókjá szántja fel a fájdalmas könyüket.

Fájdalmunkat enyhítse az a tudat, hogy a természet újra éled, az ember is feltamad. Emlékezzünk a holtakról.

Helyettesítés. A bácskerteszi községi iskolaszék özv. Kisimrédy Pálné, szül. Hirman Maria bácskerteszi tanítónőnek egy évi szabadságot engedélyezven, ezen időtartamra helyébe Nagy Janka okl. tanítónőt helyettesítette.

Háziestély. A zombori polgári kaszinó-egyesület minden hónap első szombatján szokásos háziestélyét november hó 7-én szombaton ismét megtartja, amelyre az egyesület tagjait, azok családait, rokonait, jóbarátait ezután hívja meg a rendezőség. Külön meghívók nem adatnak ki. Belépődíj nincs. Színház után kellemes szórakozás.

Uj ügyvédek. A szabadkai ügyvédi kamara dr. Sándor Manó zombori és dr. Róna Gyula bezdáni ügyvédekét lajstromába iktatta.

Eljegyzés. Strompf Miklós eljegyezte Bezeg Erzsikét Szabadkán.

Pápai ünnepély. X. Pius pápa 50 éves áldozópapi jubileuma alkalmából a zombori r. k. legényegyesület *foljó évi november hó 8-án délután 5 órakor* az egyesület nagytermében jubileumi ünnepélyt rendez, melyre a hatóságokat, egyesületeket, testületeket és Zombor város nagyközönségét az egyesület előljárósága ez uton is meghívja, hogy minél nagyobb számban megjelenve, az ünnepély fénye emeltessek. Hódolati ünnepély lévén, *belépő díj nincsen.* Az ünnepély sorrendje: ünnepi beszéd, ének, drámai jelenet és alkalmi színelőadás, melyre az előkészületek nagyban folynak. Ünnepély után X. Pius élete 54 vetített képből is be fog mutattatni. A téli előadásokat advent első vasárnapján kezd meg az egyesület Jézus életét 56 vetített képből bemutató megfelelő előadás kíséretében. A reá következő vasárnapokon szociális kurzust tart. Ezen előadások ingyenesek, melyek idejéről falragaszok által fogja az egyesület a nagyközönséget értesíteni.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése november 1-én. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter valamennyi magyarországi törvényhatósághoz intézett rendeletet bocsátott ki a mai vasárnapi munkaszünetnek felfüggesztése tárgyában, mely szerint elrendeli, hogy a síroknak ezen ünnepnapon ország-szerzte szokásos feldisztítésére való tekintettel, a foljó évi november hó 1-ére eső vasárnapon virágok, koszorúk, gyertyák, mecsesek és a sírok díszítésére szolgáló egyéb tárgyak árusítása, illetőleg házhoz szállítása kivételesen egész napon át végezhető legyen. A sírok díszítéséhez nem használt árutárgyak árusítása a mondott napon önként értetődőleg ugyanazon korlátozás alá esik, mint más vasárnapon.

Kisorsolt esküdtek. A zombori kir. törvényszék mint esküdttörvényszék foljó évi november hó 16-tól december hó 1-éig terjedő III. ülésszakára szolgálattételre kisorsolt rendez esküdtek: dr. Nikolits György ügyvéd, Thum Adolf magánzó, Szauerborn Károly földbirtokos, dr. Scheer Armin ügyvéd, Schöffler Samu földbirtokos, ifj. Weigand Lőrinc szikvizgyáros, Poppov Lázár kereskedő, Szláv Péter nyug. vasúti titkár, Eöri Endre p. ü. titkár, Szigethi István köfaragó, Panits Koszta kereskedő, Rell János bognár, Pintinger Mihály hentes, Gergurov István kereskedő, Maurer Dénes koresmáros, Frey Imre aranyműves, dr. Vuits Sándor ügyvéd, Falcone Gusztáv kereskedő, Gräber Mihály asztalos, Sztójkov Mija fakereskedő, Vujevich Simon földbirtokos, Tripolszky Gyula vármegyei aljegyző, Matussek Béla virágkészítő, Halm Ervin ny. vármegyei alszámvevő, Mérey József szíjgyártó, Cservenka Lajos bizt. fő-ügynök, Maglits István szatócs, Müller Vilmos szabó, Paesirszki Milán szobafestő és Dörfler Antal szatócs. — Helyettes esküdtek: Gerencsér József vendéglős, Blumenthal Károly árvaszéki ülnök, Zsigmond János vármegyei aljegyző, Bogdy József kovács, Bittermann Sándor könnynyomdatulajdonos, Bikár Milutin kereskedő, Gradits Mátyás kereskedő, Goldstein Albert kereskedő, Göszl Pál kereskedő és Gromilovits Antal koresmáros.

Színelőadás. A József főherceg szanatórium zentai hölgybizottsága jövő hó első felében színelőadást rendez. A bizottság már megkezdte fárasztó munkáját s így remélhető, hogy az erkölcsi siker mellett nem fog elmaradni az anyagi sem, annál is inkább, mert a tiszta jövedelem a Szanatórium javára lesz fordítva.

Villamos áramszolgáltatás Apatinban. A városi villamos bizottság tegnapelőtt tartott ülésében elhatározta, hogy a villamos telep jövedelmezőségének fokozása végett összekötésbe lép az apatini villamos vállalat vezetőségével az iránt, hogy a nekik szükséges villamos áramot a mi villamos telepünk szolgáltassa. A villamos bizottság kiküldöttei az apatini vezetőséggel azonnal megkezdik a tárgyalásokat.

Teaestély. A jótékony magyar nőegylet kitünően sikerült tea- és tombolaestélyéről mult számunkban közölt tudósítás kiegészítésül adjuk a jelen voltak névsorát: Bertolinó Sándorné, Buják Józsefné, Bruck

Árminné, Berényi Inci, Danninger Ádámné, Donoszlovits Vilmosné, Donoszlovits Erika, özv. Dokaupilné, Eperjessy Béláné, Fernbach Károlyné, Fratricsevits Gizella, Gaál Pistáné, Garam Kálmánné, Gehring Edéné, Gehring Lenke és Mici, Gertinger Pálné, Halm Ottóné, Halm Angela Madaras, Hoffmann Amália Bécs, Illin Dezsőné, Jovánovits Józsefné, Jovánovits Leona, Jusits Antalné, Jusits Margit, Keleti Gezáné, Kende Ignácné, Kirchner Károlyné, Kirchner Madlén, Kohut Henrikné, Komáromy Gyuláné, Krudy Gezáné, Mayer Béláné, Martin Tivadarné, Michelsz Jánosné, Mihályi Jánosné, Mihályi Irma, Németh Arturné, PocsKay Sándorné, Popovits Katica, Predragovits Konstantinné, Predragovits Lincsi, Preszly Jánosné, Preszly Nelli, Rittinger Antalné, Sági Samuné, Schállér Józsefné, Seherer Rezsőné, Scheer Árminné, Schlieszer Sándorné, Schuth Henrikné, Szondy Mátyásné, Sztankovits Györgyné, Sztrilich Zsigáné, Sztrilich Fratricsevits Mária, Tantner Ottóné, Tarczay Istvánné, özv. Tailszbauerné, özv. Trischler Ferencné, Vértesi Károlyné, Vértesi Adrienne, Weidinger Lajosné, Weszely Etelka, Wundszám Ida.

Felolvasás. A Good Templar rend neutral zombori 22. számú „Akarat“ páholya felolvasásainak sorozatát foljó évi november hó 4-én szerdán újra megkezdte. A felolvasás a Kereskedelmi Alkalmazottak Körében lesz este 8 órakor. A felolvasást az „Esetek“ről Szeles Lajos tartja. Belépő díj nincs. Mindenkinek szól.

Pártoljuk a magyar ipart. Mindszentek napjának közeledtével az idén is felhívjuk tagtársainkat és az iparpártolási eszme híveit, hogy gyertyákat, művirágokból készült koszorukat csakis magyar származásúakat vásároljanak. Hazánkban kitünő gyertyákai és művirágokat gyártanak. A Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesület.

Végzetes beavatkozás. Binszki János bácsalmási legény állott kedden a szabadkai esküdttörvényszék előtt halált okozó testi sértés büntetével vádolva. A bácsalmási fiatalság március 25-én mulatságot rendezett, melynek folyama alatt két legény: Szücs Antal és Vég Antal összeverekedtek. A verekedés láttára Binszki is odásietett és akként akart a veszedelmes összetűzésnek véget vetni, hogy botjával hataimas csapást mért Szücs fejére. Az ütés oly erős volt, hogy Szücs szó nélkül, élettelenül terült el. A bíróság Binszkit négy és fél évi fegyházra ítélte.

Elvi jelentőségű döntvények. A magyar királyi közigazgatási bíróság 1908. évi 3000. számú határozata értelmében a községi pótadóra vonatkozó tételes törvényekkel szemben adományokra, vagy kiváltságokra alapított községi adómentesség akkor sem ismerhető el, ha az ilyen adómentesség hosszabb időn át tényleg érvényben volt is. — A m. kir. kuria ez évi 624. sz. alatt következő elvi határozatot hozta: Ha a gazda a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet ellenére terményeit beltelkére hozta és ott nyomtatja és az ott alkalmazott napszámosa pipázás által tűzvészt okozott, amely azután a szomszéd telkére is átesapott: az ebből származott kárért a gazda felelősséggel tartozik.

Döntvény vadászati ügyben. A belügy-miniszter egy konkrét esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban kimondotta: Engedély nélkül vadászat miatt nem büntethető az, aki előzőleg a kérdéses területen a vadászatra engedéllyel birt bérösszeget is fizetett és a bérlők egyike által azután a vadásztól eltiltatott, amely tilalomról azonban a vadőr által értesített.

Megvert koresmáros. Filipovity Boldizsár katymári lakos beszélt az új borból s tovább mulatni volt kedve. Elnézett Patorcsity Mihály szintén katymári lakos koresmájába. Patorcsity szépen figyelmeztette vendégét, hogy sokat ivott már, menjen haza. Erre Filipovity annyira dühbe jött, hogy a koresmárost egy megverte, hogy 20 napig tartó sérülést ejtett rajta. A vendég jogszabályait a bácsalmási járásbíró fogja megértetni Filipovitytal.

Elmerült malom. Apatinból jelentik, hogy Schönbberger Miklós dunai malma a vasárnapi nagy orkán következtében alámerült és a benne dolgozó két ember is a víz alá került, azonban mindketten megmenekültek. Egyikük kiuszott a partra, a másikat a víz sodra a malomhoz vitte, hol kimentették. A malomban levő 100 méter-máza buza is teljesen tönkrement. A kár 4000 korona.

Reggelit kapnak a katonák. A közös hadügyminiszter előterjesztést tett az iránt, hogy a legénység élelmi illeteke javíttassék. Ezt az intézkedést oly módon fogantatosítják, hogy az eddigi naponkénti másfél krajcár reggeli pénzt egy teljes krajcárral fölemelik, vagyis két és fél krajcárt kap egy-egy ember reggelire. Ennek szükségét azzal indokolja a miniszter, hogy a gyakorlatok alkalmával előforduló megbetegedéseknek legtöbbször az elindulás előtti elégtelen táplálkozás az oka.

Megszökött a kórházból. Ördög György obecsei illetőségű legény, aki annak idején még a kihallgatást teljesítő csendőrök revolverét is ellopta, mint kleptomanikus, Dicsőszentmártonba került az elmekórházba. Ördög a kórházból most megszökött, de Segesváron elcsipette a rendőrség és mint csavargót hazatoloncoltatta Obecseré. Az elüljáróság visszállíttatja ismét Dicsőszentmártonba a kórházba.

Nomina odiosa.

Közlő: Dr.

Szerda: Reggel 3 órakor kopogás az ablakomon. Kinézek, megismerem s beeresztem a kopogót? „Eljöttem tanácsot kérni, mit tegyek. A feleségem egy szerződés megkötésére birt rá s a szerződésbe oly rendelkezést csempészett be, mellyel engem kitehet a vagyonból. Ezt pedig meg is teszi, mert szeretőjével összejátszva megrontásomra tör.” Ismerem az asszonyt s tudom, hogy tisztességes. Hogy megnyugtassam, megígértem, reggel majd megnézem a szerződést s megmondom a véleményemet. „A viláért sem, letagadják, eltitkolják! Nagyot néztem erre; faggatom s kisül, hogy éjjeli kliensem deliriosus. A szerződésből egy szó sem igaz. Kitért rajta a féltékenységi és üldözési mánia. Pedig életében nem volt gyakran berugva; naponként azonban megitta a porcióját. Az alkohol megteszi kötelességét akkor is, ha „mértékletesen” élvezik.

Csütörtök: Helyszín egy bunyevác lakodalom; a vendégek közt papok is vannak. Egy fiatal menyecske egy pár trojanica bekebelezése után neki esik a papoknak s csókolni akarja, „mert szereti” őket. Cselekménye való ok, alkalmas egy békés családi élet teljes feldulására. Ha az én feleségem tenné, a válóper már másnap be lett volna adva. Az alkohol a szemérem megölője.

Péntek: A Rökus-temetőben exhumálás. A tavasszal történt, hogy néhány legény borközi állapotban összekülönbözött; folytatása verekedés, majd a törvényszéki orvos megállapítása: súlyos testi sértés. Folyt a büntető eljárás, főtárgyalásra került a dolog, azonban a sértett nem várta meg az idézést, hanem időközben meghalt. A bíróság okozati összefüggést látott a verekedés és halál között, miért is elrendelte az exhumálást. Én azonban más összefüggést is látok: a halál és az alkohol közt. A szerencsétlen fiatal legény az alkohol áldozata. Az alkohol jutatta idő előtt a föld alá ezt is, mint annyi számtalan más embert. A statisztika megdönthetetlenül kimutatta, hogy „minden 100 megölt ember közül 68 életben maradt volna,

ha merénylőjük nem lett volna részeg.” S az emberek mégis isznak! Pedig jó lesz meggondolni mielőtt a pohár után nyulnak, „hátha én is ilyen adat gyanánt fogok szerepelni a statisztikában” s jó lesz azt a poharat félrelokní.

Továbbképző ipari tanfolyamok.

A zombori továbbképző ipari tanfolyam igazgatósága november hó 1-től kezdődőleg nyolc különböző tanfolyamot szervez következő beosztással:

1. Iparüzleti fogalmazás; tanár Sauer Sándor; az előadások nov. 1-től jan. 31-ig tartanak csütörtökön este 7—9, vasárnap d. e. 10—12; heti óraszám 4.

2. Ipari számtan és mértan; tanár Krump Vilmos; az előadások nov. 1-től jan. 31-ig tartanak kedden és szombaton este 7—9; heti óraszám 4.

3. Szerkezeti és ábrázoló mértan; tanár Király Lajos; az előadások nov. 1-től márc. 31-ig tartanak kedden és csütörtökön este $\frac{1}{2}7-\frac{1}{2}10$ és szombaton este $\frac{1}{2}7-\frac{1}{2}8$; heti óraszám 7.

4. Szabadkézi rajz; tanár Király Lajos; az előadások nov. 1-től márc. 31-ig tartanak szerdán este $\frac{1}{2}7-\frac{1}{2}10$, szombaton este $\frac{1}{2}8-\frac{1}{2}10$ és vasárnap d. e. 8—10; heti óraszám 7.

5. Építő ipari szakrajz; tanár Fehér Jenő; az előadások nov. 1-től márc. 31-ig tartanak hétfőn és pénteken este $\frac{1}{2}7-9$ és vasárnap d. e. 10—12; heti óraszám 7.

6. Cipész ipari szakrajz; tanár Szacsury József; az előadások nov. 1-től jan. 15-ig tartanak hétfőn és szerdán 7— $\frac{1}{2}10$ és pénteken este 7—10; heti óraszám 8.

7. Szabó ipari szakrajz; tanár Bibert János; az előadások nov. 1-től jan. 15-ig tartanak hétfőn és szerdán este 7— $\frac{1}{2}10$ és pénteken este 7—10; heti óraszám 8.

8. Alt. könyvvitel; tanár Sauer Sándor; az előadások febr. 1-től márc. 31-ig tartanak.

Az építőipari szakrajz tanfolyamra csak ácsok, kőművesek, épületlakatosok, asztalosok és bádgosok, — a cipész tanfolyamra csak cipészek, — a szabó tanfolyamra csak szabók iratkozhatnak be; a többi tanfolyamra bármely szakmájú iparos, vagy iparos segéd beiratkozhat.

Egy és ugyanazon jelentkező több tanfolyamon is részt vehet.

A tanfolyamok ingyenesek és csakis beírás alkalmával fizetendő: az iparüzleti fogalmazási, az ipari szám-mértani tanfolyamokban való részvételért 1—1 korona, az építőipari tanfolyamra 3 korona, a többire 2—2 korona.

Az előadásokat november 3-án kezdik meg. A szerk. és ábr. mértani, a szabadkézi rajz- és az építőipari rajztanfolyamokat a főgimnázium rajztermében, a többi tanfolyamot a felső keresk. iskolában tartják meg.

A beírások a felső keresk. iskola épületében okt. 29., 30. és 31-én este 6—7. és nov. 1-én délelőtt 10—11-ig történnek.

S P O R T.

Vívás a Zombori Sport Egyletben.

Zombor, okt. 30.

Örömmel veszem kezembe a tollat, hogy a tekintetes szerkesztőségek által részünkre nyitott rovatban Sport Egyletünk működéséről beszámolják. Örömmel, mert egy hónapi tapasztalat arról győzött meg, hogy az az agitálás, melyet az egyletünkben nyitott vívókurzus érdekében tettünk, nem maradt eredmény nélkül, örömmel, mert az eddigiek után erős a hitem, hogy kellő lelkesedés fentartásával és buzgalkodással állandóvá tehetjük egyletünkben a sport életet. Igazán büszkeséggel tölt el annak tudata, hogy sikerült városunk fiatalágát tespedéséből felráznunk és a vívás nemes művészetének megnyernünk akkor, amidőn a sport iránti érzéknek s érzésnek már a szikrája is kialvófélben volt a lelkekben.

Mi, kiknek a sportolás testi és lelki gyönyörűséget nyújt, vissza-vissza kívánjuk azt az életet, melyet 1896-tól 1899-ig teremtettek egyletünkben dr. Gerencsér László és dr. Tatics Péter. Szinte hihetetlen az az élet, amely sport tekintetében azidőben uralkodott. Ha végig lapozom az akkori titkári jelentéseket s nézem a levéltár aktáit, városunk vezető embereinek nevét mindenütt ott találom. Az 1896. és 1897-ik évi országos versenyeken az akkori atléták minden jelese megfordult, de a közönség egész szimpátiája velünk volt, s az akkori tagok lelkesedése és munkakedve természetes is, hogy hasonlíthatlan lehetett a mienkéhez. 1899-től — mondhatnám az ideig — mély álomba merült egyletünk s bizony-bizony ha az egyleti szolgáló néha napján meg nem jelen a tagdíjak beszedéséért, azt sem tudtuk volna, hogy létezik városunkban a „Zombori Sport Egylet”, még kevésbé, hogy annak mi is tagjai vagyunk.

Node ugylátszik, hogy egyletünk a hosszú évek során át tartott pihenéséből megerősödve s felfrissülve kelt új életre. Egyletünk ügybuzgó és agilis, a sportért lelkesülő elnökének — dr. Falcione Nándornak — csak arra volt szüksége, hogy oly eröket kaphasson maga mellé, kik tisztsegeiket nem címnek, hanem kötelességnek tartják. Mert hiába, még három olyan lelkes ember sem képes segítség és támogatás nélkül egy ilyen egyletet fentartani, mint dr. Falcione Nándor, Ruisz Lajos és Csávosi Lajos.

Az új tisztikarral új s friss szellem költözött az egyletbe. Eklatáns bizonyítéka ennek az, hogy Falchetto mester huszonöt tanítvánnyal dolgozik nap-nap után, hogy a vívásra jelentkezők nagy száma miatt új klubhelyiséget béreltünk s hogy egyesületünk iránt sikerült a nagyközönség érdeklődését is felkeltenünk.

November hó 4-től naponként reggel 7 órától esti 8 óráig áll a mester tanítványai rendelkezésére, az Apolló-utca 18. sz. (Ullrich Vince-féle) házban, melyet külön a vívás céljaira alakítottatott át az egylet úgy, hogy az minden tekintetben megfelel a tagok igényeinek. Hatalmas vívótermet, külön öltöző és külön társalgót rendezett be, szóval elkövetett mindent, hogy tagjainak kényelmes és barátságos helyet biztosítson.

Ujabbban jelentkeztek dr. Sándor Manó és Schlieszer Imre urak. Újlag felkérem azokat, kik a kurzusban részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat nálam mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. A mester itt tartózkodása körülbelül májusig terjed s a részvételi díj havonként 20 korona. Megjegyzem még azt is, hogy a kurzusban való részvétel nem jár együtt a sport egyletbe való belépéssel.

Hiszem, hogy fáradozásainknak és buzgalmunknak meg lesz az eredménye. Hiszem, hogy a közönségünk érdeklődését sikerül egyesületünk iránt felkelteni és a tavasszal az ország legjelesebb vívóit összegyűjtve egy vívóversenyben dokumentálhassuk azt, hogy fennállásra jogunk van, mert életre képesek vagyunk.

Szondy István,
a „Z. S. E.” titkára.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Alig két hónapja, hogy a „Zombor és Vidéke” című lap hasábjain szerény nevem alatt, mint főszerkesztő egy politikai programmal léptem a nagyközönség színe elé, mely hivatva lett volna Bács-Bodrog vármegye közönségének egy szebb jövőt biztosítani.

Ámde a rideg kalmár szellem utját állja a további küzdelemnek és arra kényszerít, hogy adott programomat félbeszakítsam és letegyem a lapnál viselt és az eszmék tisztességes propagálására irányuló főszerkesztői tollamat.

*) E rovat alattiakért nem felel a szerk.

Nem rajtam mulik a további jóakarát és munkásság folytatása, hanem a társadalom oly parazitáin, kik az eszmék magasatos kultuszából vásári portékát óhajtanak csinálni, abból hasznót remélnék huzni és hasznót igyekeznek préselni.

Ily körülmények között nincs más mód és út, minthogy a tisztességes politikai elveket megmentendő, visszavonuljak a „Zombor és Vidéke“ laptól és átadom a helyemet olyanoknak, kik azt nemcsak hogy megérteni nem képesek, de nem is tudják egyéni hajlamaiknál fogva.

Midőn tehát a „Zombor és Vidéke“-től, illetve annak nagyérdemű közönségétől a mai napon bucsút veszek, nem mulaszthatom el velem szemben tanúsított igaz emberszeretettől vezérelt pártfogásukért és szeretetükért hálás köszönetemet nyilvánítani.

Nem mondok le minden reményről, hogy az a közönség, mely megértette eszméimet, azokkal máshol, másokkal karöltve és haladva, még viszontláthatjuk egymást.

Ezzel a reménnyel bucsuzom a „Zombor és Vidéke“ nagyérdemű közönségétől és mondok Isten hozzádot.

A viszontlátás reményében maradtam, Budapest, 1908. október hó 27.

igaz hívük:

Jankovich Lajos,
hírlapíró.

Gabonaárak a zombori piacon

1908. évi október hó 30-án.

Rovatvezető: P.

A készáruüzlet mai részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buzában nagy volt a kínálat és elegendő vételkedv mellett szilárd az irány és az elkelt 1000—1200 mm. után 10—20 fillérrel magasabb árakat fizettek. Zabból igen kevés volt.

Árpát és ótengerit nem hoztak a piacra.

Új (morzsolt) tengeriből is nagy a kínálat, de a vételkedv is élénk volt a 10—30 fillérnyi áremelkedés dacára.

Babban gyenge a kínálat.

A heti árak a következők voltak:

Buza	22.70 K-tól	— 23—	K-ig
Zab	14.20	— 14.60	—
Arpa	—	—	—
Ó tengeri	—	—	—
Új tengeri (morzsolt)	12.60	— 13—	—
Új tengeri (csöves)	8.50	— 8.80	—
Bab	14.40	— 15—	—
Repcse vető célra	—	—	—
Köles	—	—	—
Kendermag	—	—	—

mindent q-kint = 100 kilogrammonként számítva.

Szerkesztői üzenet.

Monographus. A tárcsa rovatban megtalálja. Munkásságát továbbra is kérjük. Üdvözet.

B. A. Budapest. Legközelebb jönni fog. Levél ment.

B. G. Térésük miatt nem közölhetjük. Esetleg sorát ejtjük.

HIRDETÉSEK.

Délvidéki burgonya kapható

Gombos és Társánál

437-3-2 Bajai-utca 9. sz.

50-49

„Blickensderfer“
eredeti amerikai **írógép,**

azonnal látható írással.

Tiszta acél- Gyönyörű Az írógépek
szerkezet. szép írással. legolcsóbbja.

149-30-26 Á r a :
teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellek a legolcsóbb árakban szállítatnak.
Amerikai irodai butorok mintatelepe.
Tessék prospektust kérni!
Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselő Bács-Bodrog megye részére
Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

2558. szám. 1908.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1907. évi 17957 számú végzése következtében dr. Czeisel Lajos ügyvéd által képviselt dr. Grigorjevits Mihajlov javára 2400 kor. s járulékaik erejéig 1907. évi augusztus hó 27. én fogantatott kielégítési végrehajtás útján letűlt és 3400 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különtele butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1908. évi V. 1817/2 sz. végzése folytán 2400 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi június hó 21-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 133 korona 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Flórián utca leendő eszközésére 1908. évi november hó 10. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1908. október hó 20-án.

Styrum Mór,

444-1

kir. bir. végrehajtó.

Eladó nagy gépműhely, amely 3 lakószobából, nagy lakatosműhelyből, vas- és rézöntödéből, két vasesztergából, tűzi favágó körfűrészből, a felsoroltak a hozzávaló összes szerszámokkal együtt betegség miatt azonnal örök áron eladatnak. A műhely benzinmotorral van berendezve. Felvilágosítás kapható Kossuthfalván a tulajdonosnál **Éri Lajosnál.**

443-3-1

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =

SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==

kütszivattyúkban és tűzfecskendőkben.
HAZAI GYÁRTMANY.

315-35-19

35-19

32435/908. sz. II.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a zombor—óbecsei vonalon fekvő Cservenka állomásfelvételi épületének emeletes toldalék épülettel való kibővítésére s a jelenlegi felvételi épületnek az új létesítménnyel kapcsolatos átalakítási munkáira.

A munkák végzésére vonatkozó költség-számítás, pályázati feltételek, ajánlati minta és szerződés tervezet, valamint az építési tervek a szegedi üzletvezetőség építési és pályafentartási osztályában (II. em. ajtó 7.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az építési tervek el nem árusítatnak, míg a kiírási művelet példányonként a pályázni szándékozókknak 3 korona befizetése ellenében szolgáltatattatik ki.

Az ajánlatok legkésőbb *folyó évi november hó 14-én déli 12 óráig* nyújtandók be az üzletvezetőség titkárságánál „Ajánlat Cservenka állomás felvételi épület kibővítése“ felirattal ellátott, lepecsételt borítékban. Az ajánlat benyújtását megelőző nap, vagyis folyó évi november hó 13-án déli 12 óráig mint óvadék 800 korona készpénzben vagy letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárába befizetendő. A posta útján benyújtott ajánlatok ajánlott levélben tértivevényvel adandó fel, betétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei pedig ivenkint 30 filléres bélyeggel látandó el.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson.

Szeged, 1908. október hó 26-án.

442-3-1

Az üzletvezetőség.

2931. szám. 1908.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1908. évi Sp. III 333/3. számú végzése következtében dr. Guttman Zsigmond ügyvéd által képviselt Mandl és társa javára 134 kor. 60 fl. s járulékaik erejéig 1908. évi május hó 13-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felűlt foglalt és 699 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különtele butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1908. évi V. 1165/6. sz. végzése folytán 134 kor. 60 fl. tőkekövetelés, ennek 1908. évi március hó 14-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 44 korona 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós lakásán leendő eszközésére 1908. évi november hó 6-ik napjának délutáni 2¹/₂ órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1908. évi október hó 22-én.

Styrum Mór,

445-1

kir. bir. végrehajtó.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szoborra.

XXXVII. SZÁMU KIMUTATÁS.

Áthozat 9171 74 K

408 *Kulai járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakoztak: Bétsy Jakab 1 kor., Bozzay Béla 1 kor., Hiltl Sándor 1 kor., Knézy Miklós 1 kor., Radies Aladar 1 kor., Schick Ernő 1 kor., Schuller Ottó 1 kor., Sztrilich Béla 5 kor., Varga Károly 1 kor., összesen 13.— K

409. *Martonos község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Bíró József 50 fil., Martonos község előjárósága 50 kor., Nagy Mihály 1 kor., Szávits Emil 2 kor., összesen 53.50 K

410. *Olublói járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakoztak: Podolin községben: Faix Róbert 2 kor., N. N. 20 fil., N. N. 20 fil., N. N. 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Olvashatlan 30 fil., Szirnovszky Ede 1 kor. 5 70 K

411. *Facseti járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakozott: Facset község mint erkölcsi testület 5.— K

412. *Hódmezővásárhely th. város* gyűjtőívén adakozott: Hódmezővásárhely th. város 20.— K

413 *Mátételke község* gyűjtőívén adakoztak: Bene József 1 kor., Francziskovits Miklós 1 kor., Ju bász Gyula 1 kor., Knézy Brunó 1 kor., Mátételke község mint erkölcsi testület 10 kor., Piukovits Barnabás 2 kor., Piukovits Boldi zsár 1 kor., Piukovits Illés Mihály 1 kor., Piukovits Márk 1 kor., Piukovits Pál Antal 2 kor., Piukovits Péter 20 fil., Rómity Szaniszló 1 kor., összesen 22 20 K

414. *Zombori iparosok önszegélyző szövete* gyűjtőívén adakozott: Zombori iparosok önszegélyző szövete 10.— K

415. *Regőce község* előjárósága gyűjtőívén adakozott: Regőce község 20.— K

416. *Gödöllői járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakoztak: Domony község 2 kor., Magyoród községben: Kamarás Lajos 20 fil., Tóth József 10 fil., Triviezky Gyula 20 fil. 2 50 K

XXXVIII. SZÁMU KIMUTATÁS.

417 *Apatini kincstári erdőhivatal* gyűjtőívén adakoztak: Baumgartner Emánuel 1 kor., Bokor Róbert 2 kor., Dániel Géza 1 kor., Dobrovits László 1 kor., Friebeisz Gyula 1 kor., Hamernyik Béla 1 kor., Illés Vidor 1 kor., Ivánesó Bertalan 1 kor., Krause Tivadar 1 kor., Lánzy Antal 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Ondrus Gyula 1 kor., Párnai Attila 5 kor., Szeidel József 1 kor., Tomesányi Lajos 1 kor., Trauer Gyula 1 kor. 21.— K

418. *Kovalszky Lajos* Ujverbász, gyűjtőívén adakozott: Kovalszky Lajos 2.04 K

419. *Budapesti m. kir. folyam-mérnöki hivatal* gyűjtőívén adakoztak: Benkert Dezső 1 kor., Filep Károly 2 kor., Molnár Lajos 2 kor., Repesúyi Rezső 2 kor., Szabó Nándor 2 kor., Winkelhoffer Antal 1 kor., Wirthl József 2 kor. 12.— K

420. *Özv. Halász Gedeonné szül. Schweidel Anna* Kápolnásnyék, gyűjtőívén adakoztak: dr. Halász Gedeon 10 kor., Halász Gedeonné 20 kor., Kápolnásnyéki segélyegylet 5 kor., Kenessey Kálmán 10 kor., N. N. 1 kor., Urházy Sándor 4 kor. 50.— K

421. *Budapesti Filharmoniai Társaság* (m. kir. Operaház) gyűjtőívén adakozott: Filharm. Társaság 10.— K

422. *Nagykátai járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakozott: Tóalmás (Pestmegye) község 10.— K

423. *Pomázi járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakozott: Dunabogdány község közönsége 10.— K

424 *Hajduböszörményi kir. járásbíró-ság* gyűjtőívén adakoztak: Munkácsy Lajos 20 fil., Székely Péter 20 fil., Takács Sándor 50 fil., Terestényi Dániel 1 kor., Tomori Sándor 1 kor., összesen 2.90 K

425. *Kiskér község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Brucker Keresztély 60 fil., Kinkely János 40 fil., Korbai Pál 5 kor., Steiner Jakab 1 kor., Zahn Jakab 3 kor., Zimmermann Mihály 1 kor. 11.— K

XXXIX. SZÁMU KIMUTATÁS.

426. *Tiszafüredi Ipartestület* gyűjtőívén adakozott: Tiszafüredi Ipartestület 5 — K

427 *Fásztusz Elek* gimn. tanár Szatmárnémeti, gyűjtőívén adakozott: Valaki 2.— K

428. *Nagyszombati erdőfelügyelő-ség* gyűjtőívén adakozott: K. Bogdán Géza 2 — K

429. *Székelykereszturi járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakoztak: Böröd községben: Czetrán Jakab 20 fil., Notta Gyula 20 fil., Szalontai Béla 50 fil., Török Ferenc 50 fil., Bözödujalun: Geréb Dénes 20 fil., összesen 1.60 K

430. *Győr sz. kir. város* gyűjtőívén adakozott: Győr sz. kir. város 10.— K

431. *Gödöllői kincstári erdőhivatal* gyűjtőívén adakoztak: Lágler Gyula 1 kor., Mezey Rezső 1 kor., Rajtsán János 2 kor. 4.— K

432. *Pétervári járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakoztak: Gavenda Antal 20 fil., Lánzy Izidor 20 fil., Markó Lajos 20 fil., N. N. 20 fil., Olvashatlan 40 fil., Reinitz Sámuel 40 fil., összesen 1.60 K

433. *Ceglédi Ujság szerkesztősége* Cegléd, gyűjtőívén adakoztak: Agai Ferenc 1 kor., Braun Abraham 1 kor., Elefánt Gyula 1 kor., Fekete Ernő 60 fil., Olvashatlan 1 kor., Marosy János 1 kor., Olvashatlan 50 fil., Olvashatlan 50 fil., Olvashatlan 2 kor., S Nagy Lajos 1 kor., ifj. Szabó Károly 1 kor., Udvardy János 1 kor., Varga Mihály 1 kor., Végh Ferenc 1 kor., Végh Károly 1 kor., Zsengeller Gyula 1 kor., összesen 15.60 K

434 *Szolnok—csongrádi tiszabalparti ármentesítő társulat* gyűjtőívén adakozott: Kövér János társ. elnök Cibakháza 10.— K

XL SZÁMU KIMUTATÁS.

435. *Hódsági járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakoztak: Csala Sándor 1 kor., Ergh Lajos 40 fil., dr. Hofbauer Miklós 1 kor., ifj. Hrubaiány Plés 40 fil., Leinweber György 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Réh János 50 fil., Rumbach Lajos 1 kor., Szemző Károly 2 kor., Wissinger Richárd 1 kor., Hrubaiány Ferenc 40 fil., összesen 9.70 K

436. *Dicsőszentmártoni Ipartestület* gyűjtőívén adakoztak: Belényesi Samu 20 fil., Benyamin Márton 20 fil., Benyoczki Balázs 20 fil., Bernáth Árpád 40 fil., Dontál Márton 20 fil., Elsässer Miklós 20 fil., Fülöp Mihály 20 fil., Jánosi János 20 fil., Molnár Béla 20 fil., Molnár Lajos 20 fil., Mozes Leopold 30 fil., Olvashatlan 20 fil.,

Ortinam János 20 fil., Pataky Ilona 30 fil., Pethő István 20 fil., Seidner Mihály 20 fil., Székely János 20 fil., Szinte Lajos 1 kor., Sztojka 20 fil., Zrini József 40 fil., összesen 5.40 K

437. *Zalaegerszegi m. kir. pénzügyőrség* gyűjtőívén adakoztak: A. M. Ö. 20 fil., Fischer Mór 40 fil., Fuksz Samu 20 fil., Fűredi Béla 40 fil., Fürst Adolf 20 fil., Grumbaunné 20 fil., Kluger József 1 kor., Korein József 30 fil., Kovács Ferencné 20 fil., Laszkovits Sándor 1 kor., Mandler Izidor 1 kor., Matterszdorfer Zsigmondné 1 kor., N N 20 fil., Nagy Dezső 40 fil., Pintér Sándor 40 fil., Rákes József 20 fil., Rechnitz Lázár N. 20 fil., Rosenberger Vilmos 40 fil., Springer József 30 fil., Steiner Józsefné 30 fil., Steiner Lipót 30 fil., Schwartz Jakab 20 fil., Schwartz Mór 30 fil., Szilbermann Fülöpné 20 fil., összesen 9.40 K

438 *Szentesi Ipartestület* gyűjtőívén adakozott: Szentesi Ipartestület 5.— K

439. *Tordai járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakozott: Alsó és Felsőszentmihály község 2.— K

440 *Ungvári Ipartestület* gyűjtőívén adakozott: Az ungvári ipartestület 2.— K

XLI. SZÁMU KIMUTATÁS.

441. *Báthori Miklós* Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Báthori Miklós 2 kor., Hofstätter József 1 kor., Krausz Andor 1 kor., Krix József 1 kor., Mandarin György 1 kor., Schvara Frigyes 1 kor. 7.— K

442 *Makói m. kir. adóhivatal* gyűjtőívén adakoztak: Makó város közönsége 3.10 K

443. *Monori járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakoztak: Tápióság községében: Beck Samu 1 kor., Freskó Pal 40 fil., Uzseka János 1 kor., összesen 2.40 K

444. *Békésvármegye alispánja* gyűjtőívén adakoztak: Gyulavári község 10 kor., Köröstársa község 1 kor., Mezőberény község 5 kor., Öcsöd község 5 kor., Szarvas község 5 kor., Tótkomlós község 2 kor. 28.— K

445. *Szilágyi község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Balázs István 20 fil., Csábi János 10 fil., Dudás János 10 fil., Erdősi János 20 fil., Franczia János 20 fil., Gálik István 20 fil., Hedoli István 1 kor., Kányó Ferenc 20 fil., Kányó Mihály 40 fil., Kartali Antal 1 kor., Keeskés István 50 fil., Keszeg Ferenc 10 fil., Kiss István 20 fil., Komáromy Mihály 20 fil., Korsós József 30 fil., Kovács Mihály 20 fil., Kovarik Mihály 10 fil., Kovács tanító 30 fil., Mészáros Mátyás 20 fil., Mihalek Mihály 1 kor. 50 fil., Nagy József esonka 10 fil., Nagy Mihály 30 fil., Pelva József 27 fil., Paróczi István 20 fil., Szilágyi község 5 kor., Toldi Antal 10 fil., Tóth Péter 30 fil., Visinka József 11 fil. 13 58 K

446. *Brassói m. kir. posta és táviróhivatal* gyűjtőívén adakoztak: Baczoni József 1 kor., Edelstein Ármán 1 kor., Gaal Zsigmond 1 kor., Györfly Bódog 1 kor., Janesó Gerő 1 kor., Redits Gyula 1 kor., Schmidt Mihály 1 kor., Zágoni János 1 kor., összesen 8.— K

447. *Turánszky Tamás* Liptószentmiklós, gyűjtőívén adakoztak: dr. Matuska Péter 5 kor., Thuránszky Tamás 10 kor., összesen 15 — K

Összesen 9614.96 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

ADLER ADOLF kárpitos-mester **BÚTORRAKTÁRA**
ZOMBOR, Kossuth Lajos-utca 7. sz. I. emelet.

Rendkívüli nagy választék a legdivatosabb butorokban, u. m.: **háló-, ebédlő-, társalgó- és irodai berendezésekben, machagoni-, cseresznye-, jávor-, dió-, tölgy- és szilfában**, nemkülönben minden egyes butordarabokban, ugyancsak **réz-, fém- és vasbutorok, függönyök, plüsch- és posztóterítők** diszes himzéssel, **ágy- és asztalterítők, szőnyegek, plüschdivánok, ottománok** stb., stb. — szóval minden, ami a lakasberendezéshez szükséges, nagy választékban, **az egyszerűtől a legdiszesebb kiállításig meglepő jutányos árak mellett.**

Kárpitos munkákat illetőleg, mint képzett kárpitos-mester a legesinosabban készítem, igen jutányos árakon.

Van szerencsém a n. é. butorvásárló közönséget butorraktáram szives megtekintésére tisztelettel meghívni; kiváló tisztelettel

Mellékraktár, kárpitos- és asztalos-
műhelyem, Sándor Béla-utca 9. 388-6-6

ADLER ADOLF,
kárpitos-, díszítő- és butorkereskedő.

5221. sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Magyarkanizsa községben (Adorján külsőségekben) lemondás folytán megüresedett községi szülész női állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazását képezi: 300 korona készpénzfizetés havi előleges részletekben.

Felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal, továbbá születési anyakönyvi kivonattal is felszerelt kérvényüket hozzám **november hó 15-ig** adják be. A később érkezőket figyelembe nem veszem.

Zenta, 1908. évi október hó 22.

Sztrilich,
főszolgabíró.

433-2-2

30842. sz. 1908. I.

Versenyárgyalási hirdetés**III. rangú talpfák szállítása iránt.**

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1909. évben szükséges 5200 drb III. rangú tölgy talpfák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is beküldendők a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok és az ivenkint 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külcimmal: „Ajánlat a 30842/1908. számú pályázati hirdetményben kiírt III. rangú talpfákra” 1908. évi november hó 21-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentírt napon déli 12 órakor a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalom-

mal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzbe, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1908. évi november hó 20-ik napjának déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letétezik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlíthető ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem esatolandó, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizonyító postai feladóvevény, vagy esetleg a letéti jegy másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sérült borítékba helyezett, a kütüzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Aradon, 1908. október hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymás nem díjazatik.)

427-3-2

Vendéglősök, kaszinók figyelmébe!

100 drb jókarban levő hajlitott nádszék, egy gazolin motor teljes világitási felszereléssel és egy Seiffert-féle újabb mintájú karambol asztal jutányos áron eladó.

Bővebb értesítést ad
Grün Gyula,
a Korzó Kávéház tulajdonosa
Zomborban. 440-4-1

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomdájából Zomborban.

ZOMBORBAN
- - a KOSSUTH LAJOS UTCÁBAN - -
fenállott

OTTHON KÁVÉHÁZAT

□ □ □ átvettem, □ □ □
azt teljesen újonnan átalakítottam, berendeztem
és 428-3-3

ELITE KÁVÉHÁZ

cím alatt tovább vezetem. Az **Elite-kávéházban** naponta **Sipos Ferkó** kitűnő zenekara hangversenyez. Kitűnő italokról, hűsítőkről és hideg ételekről gondoskodom.

Reggeli kávé tejes kenyérrel egy óra 7 korona.

Üzletemet a legszolidabb alapon óhajtván vezetni, főtörökésem oda irányul, hogy **gyors és pontos kiszolgálásom**, valamint **szolid áram** által tisztelt vendégeim teljes megelégedését kiérdemeljem. o o o o o
A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

WEINFELD MÓR,

- - az Elite-kávéház tulajdonosa. - -

Telefon a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

221995/908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére jövő 1909. évi január hó elsejétől számítandó egy, illetve három éven át felmerülő üvegnyomó anyagok szállítását biztosítani szándékozván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező árukat előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati úrlapul szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módozatok a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 40. ajtó) ingyen megkaphatók.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb **follyó évi november hó 12-ének déli 12 órájáig** a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el: „Ajánlat 221995/908. A. III. számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlott üvegnyomó anyagok egyévi értékének 5% készpénz, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb f. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tételt le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1908. október hó.

**A m. kir. államvasutak
igazgatósága.**

435-3-2

(Utánnymás nem díjazatik.)

Tűzifa eladási hirdetmény.

Alulírott szállít:

1 vagon 100 mm. cserhasábfát nasici állomásról **136 K.**1 vagon 100 mm. bükkhasábfát nasici állomásról **126 K.**

Zombori állomásig vasúti fuvar
mértékdíjjal együtt **36 K 20 fill.**
Zombor, 1908. október hó 25.

Cservenka Lajos

Zombor, Dob-utca 9. szám. 3-2